DODATEK DO N° 9.

WIADOMOŚCI HISTORYCZNYCH I LITERACKICH.

Dnia 30 marca 1838.

Wiadomości Literackie.

— W Wilnie u Glucksberga wyszła w bieżącym roku Powieść pod tytułem *Koliszczyzna i Stepy* przez *Edwarda Tarszę*. P. A. S. Krasiński umieszczając kilka słów w Nrze 13 Tygodnika Petersburskiego o powyższéj powieści, dodaje że nazwisko Tarszy jest zmyślone i że autorem jéj jest P. Michał Grabowski. « Autor powróciwszy z Warszawy na Ukrainę (są słowa P. Krasińskiego), którą w bardzo młodym wieku opuścił, *daremnie błądzi po polach, daremnie obchodzi wszystkie mogiły; pola milczą.... o mogiłach jeżeli jakie znalazł, spotyka tylko prozaiczne tradycye, w krainie, gdzie może najpoźniéj w Europie działy się homeryczne sceny Epopei.* Wyjechawszy z wioski swojéj, z powodu burzy trafia do domu P. Zułyńskiego; zatrzymany jego gościnnością i błękitnemi oczami jego córki Julii, przyjmuje uprzejme na dni kilka zaproszenie, rozmawia o rzeczach ukrainskich i w usta P. Zułyńskiego wkłada wiele trafnych w tym względzie postrzeżeń. W rannych przechadzkach znajduje w futorze starca, który do Koliszczyzny, w 1768. r. należał: ten dopiero jako naoczny świadek kreśli mu jéj obraz. »

Inny znowu recenzent w następnym Numerze Tygodnika takie o *Koliszczyznie* daje zdanie. « Powieść ta oznajmia nas z nazwiskiem i wypadkiem w kraju który w innych jego stronach, albo był zupełnie nieznanym, albo zbyt mało. Dzieje opowiadane przez starca być może iż są dziejami większéj części rodzin w owéj żyjących stronie. Opowiadanie to, właśnie jak być powinno, opowiadanie starca, jest powolne, drobiazgowe, dokładne, z odwoływaniem się częstem do czasów dawnych, z wynoszeniem

ich nad dzisiejsze. W całéj w ogólności powieści jest styl płynny właściwy, miejscowy. » W końcu jednak czyni zarzuty: że autor nadto swe pismo w zbyt szczupłe obręby zamknął, zbyt mało wyobraźnią ożywił i naostatek że on (recenzent) nieznalazł w ciągu całéj powieści żadnéj myśli któraby go silniéj wzruszyła, żadnego położenia któreby go mocniéj zajęło.

— Alexander Hr. Chodkiewicz autor wielu dzieł tyczących się fizyki i chemii zszedł s tego świata w Młynowie.

— Pismo czeskie *Kwety* zawiera co następuje : « Dowiadujemy się że w Preszburgu katedrę języka Czesko Sławiańskiego, w miejsce podeszłego wiekiem Palkowicza objął P. Ludwik Stur. Sławiański księgozbiór przy liceum ewangielickiem tamże, znacznie się pomnaża; w upłynionym roku uzyskał na zakupienie ksiąg znaczną summę ze składek prywatnych. Tamtejszy zakład dla literatury serbskiéj, który w końcu zesłego roku powstał, otrzymał darem od kupca Serbskiego Tekelego 20,000 zk, m k. Czesko Sławiański Noworocznik *Zora* na r. 1838 wyszedł z pod prassy. *Faredy* wydaje pieśni ludu Słowaków. *Stanko-Vraz* wydać zamyśla takież pieśni górno illyryjskiego dyalektu. »

— W Stuttgardzie wyszedł 11sty poszyt dzieła *Reisen und Landerbeschreibungen* wydawanego przez PP. Windenmann i Hauff, obejmujący opisanie Montenegrinów (plemienia sławiańskiego).

— Mikołaj nagrodził talent bajkopisarza Jana Kryłowa orderem S. Stanisława 2 klassy. Z tego powodu d. 14 lutego w 70 rocznicę urodzin poety wyprawiono mu świetną ucztę, na któréj przeszło 300 osób znakomitych dostojeństwy i talentem znajdowało się. Pod koniec uczty Zukowski wniosł toast *Postępu literatury Rossyjskiéj* i temi słowy go zakończył : « Dałaby opatrzność abyś ty, naszych pisarzy patryarcho, długie jeszcze lata cieszył się kwitnącą sędziwością, a nas radował płodami twórczego swego umysłu, dla którego jeszcze niebyło i nigdy nie będzie starości.... Nauki twoje przejdą do potomności bo się zamieniły w narodowe przysłowia, a przysłowia żyją wraz z narodami, i niegasną z ich zgonem. »

— Katedra nauk politycznych i politycznego ustawoznastwa przy uniwersytecie we Lwowie powierzona została Doktorowi Edwardowi Tomaszek.

— Wyszedł z druku i sprzedaje się w Księgarni Polskiéj : *Premier supplément à l'almanach historique de M. Adolphe Cte. Krosnowski*. Cena fr. 1. dla Emigr. na pap. welinowym 75 cent. na zwyczajnym 50 c. z przesł. 60 c.

— Na dochód kassy komisij funduszów Emigracii przedaje się w Księgarni Polskiéj : *Précis de la biographie du prince Janus Joseph Swiatopełk Czetwertyński, tracé par son intime ami. J. Janus Przezdziecki*. Cena exemplarza 75, dla Emigracii 50. z przesłaniem 60.

— *Errata* str. 31. Cena dziełka P. Budzińskiego *Cztery lata więzienia* w jęz. pol. jest fr. 1. 50, dla Emigr. fr. 1. z przesłaniem fr. 1. 25.

— « Przedsięwziąwszy powtórne a poprawne wydanie pisma mojego pod tytułem *Histoire de la Revolution de Pologne* mam honor upraszać ziomków o udzielenie mi wszelkich wiadomości, uwag, reklamacji, spostrzeżeń historycznych politycznych i wojskowych, jakie znajomość już wydanego lub życzliwość ku wydać się mającemu dziełu, nastręczyć im będą mogły.

Jakkolwiek wszelkiego rodzaju dokumenta, z równą przyjęte będą wdzięcznością, pamiętniki czysto wypadkowe, fakta datami i cytacjami poparte, jako najniezbędniejsze piszącemu, pierwsze w szacunku jego otrzymają miejsce.

Pisma wszelakiego formatu adressowane być mają *franc de port* à Paris, rue des Marais St. Germain N. 17 bis. »

Ludwik Mierosławski.

Ludność niektórych miast na Litwie i w Ziemiach ruskich w. r. 1836 (patrz str. 69.)

WITEBSK nad Dzwiną	7,397 m.	6,927 ż.	14,324
Siebież nad Siebieżą	1,043	1,044	2,087
Suraż nad Dzwiną	748	855	1,603

Wieliż nad Dzwiną	3,432	3,473	6,905
Horodek nad Horożanką	846	850	1,696
Dyneburg nad Dzwiną	3,543	2718	6,261
Dryssa nad Dzwiną	310	487	797
Lepel nad Ulanką	1,736	981	2,717
Lucyn	1,095	350	1,445
Newel nad Emienką	2,27C	2,328	4,604
Połock nad Dzwiną	4,414	4,474	8,888
Rzeżyca nad Rzeżycą	400	345	745
Nadto 38 miasteczek	10,479	10,997	21,476
	37,719	35,829	73,548

« Drukarnia polska w Bruxelli, zawiesiła na czas niejaki wszelkie prace u siebie; nieprzyjemny proces z krajowym zbiegłym przedsiębiercą i jego domem, przerwał druki, zatrzymał expedycyje. Oświadczenie to publiczne, robimy sami, abyśmy uprzedzili wszelkie domysły, obawy lub przypuszczenia. Niżéj podpisany zaręcza : że straty i zawody będą powetowane, o tyle o ile uczciwość i obowiązek każą. »

Bruxella 26 Marca 1838.

H. Kałussowski.

Adres mój odtąd jest: 280 *Son* 2. *Chaussée d'Yxelles.*—Listy tylko frankowane przyjmowane będą.

Oznajmienia płatne.

(Od wiersza z 56 liter 25 centimes.)

W DRUKARNI BOURGOGNE ET MARTINET, RUE JACOB, 30.